

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W RABIE WYŻNEJ

Działając zgodnie z zapisami Rekomendacji „H” KNF, Bank Spółdzielczy w Rabie Wyżnej zwany dalej „Bankiem” przekazuje do informacji opis systemu kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku. Szczegółowe zasady organizacji i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej określa uchwalony przez Zarząd Banku i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku „Regulamin systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Rabie Wyżnej”.

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Cele systemu kontroli wewnętrznej

§ 1

1. W Banku Spółdzielczym w Rabie Wyżnej funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Ustawy Prawo bankowe to zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
2. W ramach celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej są wyodrębniane cele szczegółowe oraz dokonywane jest ich powiązanie z procesami funkcjonującymi w Banku.
3. Cele szczegółowe należy rozumieć jako cele stawiane poszczególnym mechanizmom kontrolnym, tzn. zabezpieczeniom organizacyjnym lub technicznym wprowadzonym w danym procesie, zapewniającym zmniejszenie określonego rodzaju ryzyka zaistnienia nieprawidłowości, tym samym powodując zapewnienie uzyskiwania celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej.
4. Bank Spółdzielczy uczestniczący w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS na podstawie Rekomendacji „H” KNF pkt. 9.1 nie jest zobowiązany do dokumentowania w matrycy funkcji kontroli celów szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej, ale dobrą praktyką jest dokumentowanie ryzyka zaistnienia nieprawidłowości w matrycy funkcji kontroli, tak aby wykazać cele stawiane odpowiednim kluczowym mechanizmom kontrolnym w danym procesie.
5. Bank wyodrębnia procesy uznane za istotne wg kryteriów zawartych w „Regulaminie systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Rabie Wyżnej”.

Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej

§ 2

1. System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Rabie Wyżnej oparty jest o rozwiązania wynikające z:
 - 1) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
 - 2) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
 - 3) Ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze;

- 4) Rozporządzenia Ministra Finansów Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
- 5) Wytycznych w sprawie zarządzania wewnętrznego (EBA/GL/2021/05 z dnia 2 lipca 2021 r.);
- 6) Rekomendacji „H” KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 7) Rekomendacji „L” KNF dotycząca roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo–kredytowymi;
- 8) Rekomendacji „Z” KNF dotyczącej ładu wewnętrznego w bankach;
- 9) „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego;
- 10) Wytyczne dotyczące wdrożenia H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach wydanej w kwietniu 2017 r. wydane przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w grudniu 2020 r.;
- 11) innych powszechnie obowiązujących przepisach prawa oraz dobrych praktykach w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Funkcja kontroli

§ 3

1. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
2. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne – będące zabezpieczeniami organizacyjnymi lub technicznymi zapewniającymi przeciwdziałanie ryzyku zaistnienia nieprawidłowości i tym samym, zapewnienie realizacji określonych celów (ogólnych i szczegółowych, w razie ich wyodrębnienie) systemu kontroli wewnętrznej w procesach Banku,
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w tym wykrywanie nieprawidłowości w przestrzeganiu mechanizmów kontrolnych,
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
 - 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli – sporządzany w postaci tabelarycznej opis powiązania celów systemu kontroli wewnętrznej, z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Struktura systemu kontroli wewnętrznej

§ 4

1. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach zarządzania: I, II i III linia obrony.
2. Poziom I zarządzania (I linia obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji

kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii.

3. Poziom II zarządzania (II linia obrony) składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na poziomie I) poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego. poziom II stanowią w Banku komórki organizacyjne mające za zadanie zapewnienie stosowania mechanizmów kontrolnych oraz dokonywanie niezależnego monitorowania ich przestrzegania (działalność komórki ds. zgodności oraz komórki ds. kontroli wewnętrznej). Komórki drugiej linii obrony, poza komórkami wskazanymi w przepisach prawa, wybierane są z zachowaniem zasady niezależności oraz zgodnie z kryteriami przypisania do odpowiedniej linii.
4. Poziom III zarządzania (III linia obrony) audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej. W Banku funkcja audytu wewnętrznego sprawowana jest przez Audyt Wewnętrzny Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zgodnie z art. 22d ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.
5. Na wszystkich trzech poziomach zarządzania (trzech liniach obrony), w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują ich przestrzeganie (w ramach testowania pionowego i poziomego).

Organizacja zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej

§ 5

1. W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:
 - 1) funkcję kontroli,
 - 2) komórkę ds. zgodności,
 - 3) komórkę audytu wewnętrznego.
2. Funkcja kontroli – ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji, stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli odpowiednio do powierzonych danym stanowiskom, grupom ludzi lub jednostkom organizacyjnym zadań.
3. Komórka ds. zgodności – ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie, a także dokonywanie monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących zapewniania zgodności – działanie komórki regulowane jest w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą.
4. Komórka ds. kontroli wewnętrznej – ma za zadanie monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w tym dokonywanie testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych.

5. Komórka audytu wewnętrznego – ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego. W Banku funkcję komórki audytu wewnętrznego pełnią odpowiednie komórki Departamentu Audytu Spółdzielni Ochrony Zrzeszenia BPS.

Kontrola realizowana na poziomie I zarządzania (I linia obrony)

§ 6

1. Celem kontroli realizowanej na poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
2. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

Kontrola realizowana na poziomie II zarządzania (II linia obrony)

§ 7

1. Kontrola realizowana na poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalne dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku Spółdzielczego w Rabie Wyżnej niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na pierwszym poziomie I, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
2. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na poziomie II jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na poziomie I i II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku.
3. W Banku funkcjonują adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność komórki ds. zgodności:
 - 1) Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności,
 - 2) osoba kierująca komórką ds. zgodności lub osoba ją zastępująca ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu, tzn. ma prawo zgłaszania zagadnień dotyczących zgodności Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Audytu, a także członkom Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu lub Zarządu,
 - 3) osoba kierująca komórką ds. zgodności lub osoba ją zastępująca uczestniczy w posiedzeniach Zarządu,
 - 4) osoba kierująca komórką ds. zgodności lub osoba ją zastępująca uczestniczy w posiedzeniach Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem,
 - 5) powoływanie osoby kierującej komórką ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej,
 - 6) odwołanie osoby kierującej komórką ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tych osób przez Radę Nadzorczą,
 - 7) Rada Nadzorcza zatwierdza wysokość wynagrodzenia (w tym premii) kierującego komórką ds. zgodności, spełniającego wymogi przewidziane w przepisach prawa dotyczących polityki

wynagrodzeń i nie odbiegającego od wynagrodzenia innych osób pełniących kluczowe funkcje w Banku,

- 8) wysokość wynagrodzenia (w tym premii) pracowników komórki ds. zgodności nie jest uzależniona od wyników finansowych Banku,
 - 9) w Banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w komórce ds. zgodności, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach,
 - 10) w Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników komórki ds. zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę, o zamiarze wypowiedzenia umowy o pracę pracownika komórki ds. zgodności i komórki ds. kontroli wewnętrznej jest informowana Rada Nadzorcza,
 - 11) w przypadku zmiany na stanowisku kierującego komórką ds. zgodności, Bank niezwłocznie informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego, wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany,
 - 12) pracownicy komórki ds. zgodności mają zapewnione przez Zarząd środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników na tych stanowiskach,
 - 13) pracownicy komórki ds. zgodności posiadają kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności występującym w działalności Banku oraz mają dostęp do wszelkich niezbędnych informacji,
 - 14) pracownicy komórki ds. zgodności mają zagwarantowaną współpracę wszystkich pracowników Banku, w tym prawo uzyskiwania wyjaśnień, żądania informacji, ustnie i na piśmie od pracowników, dostępu do danych i informacji, a także prawo dostępu pracowników komórki do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych,
 - 15) pracownicy komórki ds. zgodności są komórkami drugiej linii obrony, która nie dokonują żadnych czynności, które są przez nie poddawane monitorowaniu.
4. Komórka ds. zgodności podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu.
 5. Pracownicy komórki ds. zgodności mogą wykonywać inne obowiązki niż wynikające z zadań tej komórki, zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach.
 6. Komórka ds. zgodności nie może być łączona z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku w przypadku zagrożenia konfliktem interesów.
 7. Szczegółowe obowiązki i zasady działania komórki ds. zgodności określa odpowiednia polityka zgodności, a także odpowiedni regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności, dotyczy to w szczególności:
 - 1) opracowania regulaminu funkcjonowania komórki ds. zgodności,
 - 2) przeprowadzania czynności komórki określonych w pkt 4 – 8 na podstawie regulaminu funkcjonowania komórki ds. zgodności oraz procedur i metodyk,
 - 3) dokumentowania czynności komórki określonych w pkt 4 – 8,
 - 4) identyfikowania ryzyka braku zgodności, w szczególności przez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających przeprowadzanych przez komórkę ds. zgodności,

- 5) oceny ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka,
 - 6) projektowania i wprowadzania, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
 - 7) monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
 - 8) dokonywaniu testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności poprzez planowe i doraźne testy (kontrole) w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku, a także ocena poprawności stosowania i przestrzegania w kontrolowanych jednostkach i komórkach ustanowionych mechanizmów kontrolnych.
 - 9) okresowego przekazywanie raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu,
 - 10) sporządzanie okresowych sprawozdań z zakresu prowadzonej działalności i przedkładanie ich Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Audytu.
8. Podstawowe zadania w zakresie realizacji funkcji kontroli przez komórkę ds. kontroli wewnętrznej polegają w szczególności na:
- 1) dokonywaniu testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez planowe i doraźne testy (kontrole) w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku, a także ocena poprawności stosowania i przestrzegania w kontrolowanych jednostkach i komórkach ustanowionych mechanizmów kontrolnych, z wyłączeniem zadań komórki ds. zgodności,
 - 2) dokonywanie analiz niezbędnych do oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku, z wyłączeniem zadań komórki, w oparciu o dane uzyskiwane w wyniku przeprowadzanego testowania (kontroli) oraz dane otrzymywane z systemu sprawozdawczości,
 - 3) opiniowanie i monitorowanie realizacji planów testowania (planów kontroli) związanych z testowaniem przestrzegania mechanizmów kontrolnych przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne Banku (testowaniem poziomym),
 - 4) bieżące monitorowanie i ocena stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych z audytu wewnętrznego dokonywanego przez komórkę Audytu Wewnętrznego Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
 - 5) sporządzanie okresowych sprawozdań z zakresu prowadzonej działalności i przedkładanie ich Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Audytu.

Kontrola realizowana na poziomie III zarządzania (III linia obrony)

§ 8

1. Kontrola na poziomie III w Banku Spółdzielczym w Rabie Wyżnej realizowana jest przez Pion Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
3. Zasady organizacji i realizacji audytu wewnętrznego są uregulowane w Załączniku nr 4 do Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

II. NADZÓR ORGANÓW BANKU NAD SYSTEMEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Rada Nadzorcza Banku

§ 9

1. Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki ds. zgodności, komórki ds. kontroli wewnętrznej, Zarządu, Komitetu Audytu oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
3. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - 2) zatwierdza politykę zgodności Banku,
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.
4. Rada Nadzorcza powołuje Komitet Audytu, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego.
5. Szczegółowy tryb i zakres działania Komitetu Audytu, określa „Regulamin działania Komitetu Audytu Banku Spółdzielczego w Rabie Wyżnej” uchwalany przez Radę Nadzorczą.
6. Rada Nadzorcza zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd.
7. Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz komórki ds. zgodności.

Komitet Audytu Banku

§ 10

1. Komitet Audytu dokonuje oceny systemu kontroli wewnętrznej oraz oceny na podstawie przedstawionych raportów przez Zarząd Banku wyników, identyfikacji, oceny, kontroli i modyfikacji wielkości i profilu ryzyka braku zgodności.
2. Komitet Audytu raportuje swoje oceny do Rady Nadzorczej.

Zarząd Banku

§ 11

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz zapewnienie niezależności komórek.
2. Zarząd Banku zapewnia funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w podmiotach zależnych o ile Bank je posiada.
3. Zarząd Banku ustanawia odpowiednie zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w tym określa

rolę komórek odpowiedzialnych za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie oraz wdrożenie.

4. Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku.
5. Zarząd Banku ustanawia odpowiedni zakres i kryteria niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmującego weryfikację bieżącą i testowanie.
6. Zarząd Banku zapewnia funkcjonowanie w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisuje odpowiednie zadania związane z zapewnianiem jej funkcjonowania.
7. Zarząd Banku ustanawia zasady raportowania co najmniej o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania pionowego.
8. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką ds. zgodności, komórką ds. kontroli wewnętrznej, audytem wewnętrznym, a także dostępu pracownikom komórki ds. zgodności i komórki ds. kontroli wewnętrznej do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
9. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
10. Zarząd Banku określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące. Do środków naprawczych należy wydawanie zaleceń pokontrolnych na odpowiednim szczeblu organizacyjnym, w szczególności obejmujących polecenie zaprojektowania nowych i aktualizacji dotychczasowych mechanizmów kontrolnych (np. zmiana procedury, modyfikacja poszczególnych procesów, szkolenia).
11. Zarząd Banku ustanawia kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a następnie przedstawia je Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia.
12. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
 - 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Audytu raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności,
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
13. Zarząd Banku nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełnienia zadań w tym ze szczególnym uwzględnieniem:
 - 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
 - 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,

- 3) zapewniania niezależności komórce ds. zgodności i komórce ds. kontroli wewnętrznej,
- 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników komórki ds. zgodności i komórki ds. kontroli wewnętrznej.

III. OCENA ADEKWATNOŚCI I SKUTECZNOŚCI SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Zasady oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

§ 12

1. Zarząd ustanawia kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki ds. zgodności zawarte w „Regulaminu systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Rabie Wyżnej”, a Rada Nadzorcza je zatwierdza. Kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej podlegają corocznej weryfikacji.
2. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
3. Rada Nadzorcza monitoruje adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w szczególności w oparciu o informacje uzyskane od:
 - 1) komórki ds. zgodności, komórki ds. kontroli wewnętrznej i komórek poziomu II zarządzania,
 - 2) Zarządu Banku,
 - 3) Komitetu Audytu Banku,
 - 4) Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego,
 - 5) biegłego rewidenta,
 - 6) organu nadzoru.
4. Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej poziomu I i II, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz komórki ds. zgodności m.in. na podstawie:
 - 1) informacji Zarządu Banku o sposobie wypełnienia zadań w zakresie systemu kontroli wewnętrznej,
 - 2) opinii Komitetu Audytu,
 - 3) wyników badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta,
 - 4) wyników audytu wewnętrznych przeprowadzonych przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
 - 5) wyników oceny rocznej Badania i Oceny Nadzorczej (BION) oraz ustaleń wynikających z inspekcji dokonywanej przez KNF,
 - 6) raportów komórki ds. zgodności i komórki ds. kontroli wewnętrznej,
 - 7) stopnia realizacji celów strategicznych Banku,
 - 8) osiągnięcia zakładanych założeń finansowych na dany rok, w tym wskaźników określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
 - 9) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty spoza Banku
5. Przy dokonywaniu oceny, należy w szczególności zwrócić uwagę na poniższe kwestie:

- 1) skuteczność działań podejmowanych w celu ograniczenia wystąpienia nieprawidłowości krytycznych i znaczących,
 - 2) ilość błędnie, nieadekwatnie zaprojektowanych mechanizmów kontrolnych,
 - 3) skuteczność raportowania o nieprawidłowościach krytycznych i znaczących,
 - 4) ilość reklamacji i skarg od klientów Banku.
6. Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej wydawana jest przez Radę Nadzorczą zgodnie z kryteriami zawartymi w Załączniku nr 2 do niniejszego Regulaminu.
 7. Rada Nadzorcza może rozpatrywać propozycje zmian w zakresie systemu kontroli wewnętrznej przedstawionych przez Zarząd.
 8. Z uwagi na fakt, że Bank jest uczestnikiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz uwzględniając zapisy ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, III linia obrony (tj. audyt wewnętrzny) jest realizowana przez Spółdzielnię w związku z tym ocena adekwatności i skuteczności III linii obrony jest dokonywana przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.

Raba Wyżna, 30.01.2025 r.